

JOQARÍ KLASSLARDA XALÍQ AWÍZEKI DÁSTANLARÍN OQÍTÍW TEXNOLOGIYALARÍ

Mambetkarimov Dastanbay Otarbaevich

Qaraqalpaq mámleketlik universiteti

Ключевые слова: процесс урока, обучение, художественная конференция, деятельность кружка, внеаудиторное занятие, образ, творчество.

Key words: the process of the lesson, training, literary conference, activity of the club, extra classes, character, creative work.

Joqarí klasslardıń ádebiyat baǵdarlamasında berilgen “Sháryar”, “Alpamıs” hám “Qırq qız” dástanların oqıtıw zárúrli metodikalıq máselelerden esaplanadı. Bul dástanlar boyınsha jekke joba tolıǵı menen jazıladı. Bunda sabaqtıń túri, metodı, maqseti, qurallandıruw hám barısı tuwralı keń túsinipler kirkiziledi. Sabaqtıń barısında shólkemlestiriw bolıp, onda klasstıń tazalıǵı oqıwshılardıń qatnası, sabaqqa tayarlıǵı, tártibi 1-2 minutta anıqlanadı. Bunnan soń jańa tema túsindiriledi. Jańa temanı túsindirip bolǵannan soń “Mashqala sorawlar” metodın paydalanıw durıslıqqa keledi. Bul metodtıń maqseti oqıwshılardan ótilgen tema boyınsha sorawlarǵa juwap alınadı. Ótilgen tema boyınsha izbe-iz sorawlar berilip oqıwshılardan juwaplardı ózi sheshiwge baǵdarlaw; Mashqalanı sheshiwde hár túrli kóz qaraslardı qarama-qarsı pikirlerdi keltirip shıǵaratuǵın sorawlarda beriw; Tallawǵa, ulıwmalastırıwǵa, salıstırıwǵa iytermelewshi sorawlardı beriw; Anıq emes, qarsı keletuǵın sorawlar beriw; Solay etip mashqala sorawlar oqıwshılardıń qızıǵıwshılıǵın hám dıqqatın ózine jámley alatuǵın bolıwı kerek.

Joqarí klasslarda dástanlardı oqıtıwda interaktiv metodlardı qollanıw hár bir oqıtıwshıdan metodikalıq sheberlikti talap etedi. Sonlıqtan ádebiyat sabaǵında hár túrli interaktiv usıllardı qollanǵan durıslıqqa keledi. Solay etip joqarí klass

ádebiyat baǵdarlamasında berilgen “Alpamis”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların zigzag, insert metodları menen úyreniwde kóp nátiyjeler beredi, oqıwshılardıń qızıǵıwshılıǵın arttıradı. Bul materiallardı oqıtıw barısında zigzag metodınan paydalanıwdıń tómendegi metodikalıq táreplerin esapqa alıw kerek:

- dástanlardı úyreniwge arnalǵan sabaqta oqıwshılardı kishi toparǵa bólemiz;
- dástanlardı toparlarǵa bólip beremiz. Topardıń hár bir aǵzasına úyrenip shıǵıw hám topardıń basqa aǵzalarına túsindirip beriw ushın shayır qosıqlarınan úzindiler bólistirilip beriledi;

- Tekseriwshi toparlar shayır qosıqların úyrenedi hám onıń prezentaciyasın tayarlaydı. Ekspert toparı-bul birdey shayır qosıqlarına iye hár qıylı toparlardıń aǵzaları bir-birine pikir bildirip, materiallardı úyrenip shıǵadı. Tekseriwshi topar hám úyreniwshi topar aǵzaları “Alpamis”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların túsindiriwdiń usılların, jolların anıqlap aladı. Sońınan ekspert toparınıń basqa aǵzalarına materialdı túsindiredi hám olardıń qanday dárejede túsiniw alǵanın anıqlaydı.

- “Alpamis”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların birgelikte úyreniw hám tekseriw ushın óz toparına qaytıw, oqıwshılar óz toparlarına qaytıp keledi. Usı jerde olar gezek penen bir-birin úyrenip shıqqan shayır shıǵarmaları menen tanıadı. Topar baslawshısınıń wazıypası: Hár bir oqıwshınıń temanı tolıq bilip alıwın támiyinlew bolıp esaplanadı. Demek, oqıwshılar shayır dóretpelerinen úzindilerdi aytıp beriw múmkinshiligine iye bolıwı kerek.

- Klass oqıwshıları “Alpamis”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha jeke hám topar aǵzaları bolıp túsindirip beredi. Toparlar onıń hár bir aǵzasınıń materiallardı tolıq biliwine juwapker esaplanadı. Topardaǵı hár bir aǵzasınıń óz bilimin kórsetip beriw talap etedi. Bunı hár qıylı usıllar járdeminde iske asırıwǵa boladı. Máselen, “Alpamis”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha jazba jumısın jazdırıw, bir qatar oqıwshılardıń tárbiyalıq áhmiyeti boyınsha awızsha juwap beriw yamasa topardaǵı basqa aǵzalardıń úyrengen materialların

tolıq prezentaciya islewdi tapsırıw múmkin. Bul usıllar dástanlardı jan jaqlama tereńnen úyreniw boyınsha kóp múmkinshilikler jaratıp beredi.

Joqarı klass oqıwshıları xalıq dástanlarınıń úlgilerin úyreniw arqalı adamgershilik, jaqsılıq, ádillik, watangá súyiwshilik, insaplıq ideyaların tereńnen qalıplestirip baradı. Olar dóretpelerdegi sóz gawharların, dástanda berilgen qosıq qatarlarındagı tárbiyalıq táreplerin tereńnen túsindirip, olarda adamgershilik, insaplıq qásiyetlerdi rawajlandırıp baramız. Ásirese interaktiv metodlardı paydalanıw nátiyjesinde olardıń pikirlew qábileti rawajlanıp, shıǵıs xalıqlardıń ádebiyatına túsiniǵı artıp baradı.

Joqarı klass oqıwshılarına “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların úyretiw barısında ayrıqsha olardıń qosıqları tuwralı túsiniq beriw metodikalıq talaplardan esaplanadı. Shayırlar lirikasında qosıqlardıń tematikası tuwralı túsiniq bergende, eń dáslep bul janr túrleriniń teoriyalıq anıqlamaları haqqında maǵlıwmat beriw paydalı. Oqıwshılar lirika, satira, didaktika, dástan tuwralı teoriyalıq túsiniqlerge iye bolǵannan keyin shayırlardıń bul qosıq túrlerine tallaw islenedi.

Oqıwshılarga “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların PMSJ, zik-zag, múyeshler siyaqlı metod túrleri menen úyreniw usıllarına itibar bereyik. Joqarı klass oqıwshıları birge islew, óz-ara qarım - qatnas, óz betinshe pikirlew qábiletlerin interaktiv usıllar arqalı qalıplestirip baradı. Taxtaǵa xalıq dástanları boyınsha sorawlar jazılıp, hár bir sorawǵa topar aǵzaları juwap beredi.

1. “Alpamıs” – bul qaharmanlıq dástan
2. “Qırq qız” – bul qaharmanlıq dástan
3. “Sháryar” – bul qaharmanlıq dástan

Oqıwshılardı toparlarǵa bólip, bul sorawlar olarǵa tarqatıp beriledi. PMSJ metodınıń maqseti topar aǵzalarınıń ótilip atırǵan tema boyınsha pikir, mısal, sebep, juwmaq beriwden ibarat. Usı tórt máseleni topar aǵzaları sorawǵa juwap bergende orınlawı shárt. Bul poeziyalıq materiallar boyınsha

PMSJ metodiniñ abzallıqları kóp. Oqıwshılardı birge islesiw, pikirlew, ózbetinshe jumıs orınlaw, mádeniyatlı bolıw, sın kóz qarasta bahalaw sıyaqlı qábiletlerdi payda etedi. Nátiyjede temanıñ mazmunına hám maqsetine anıq túsinedi. Sabaqqa bolğan qızıǵıwshılıǵı artıp baradı. Pikirlew qábileti rawajlanadı.

“Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha klaster metodın qollanıw kóp nátiyjelerge alıp keledi. Klaster metodınıñ maqseti: oqıwshılar bir tema boyınsha hárqıylı pikirlerge iye bolıw, kórkem dóretpelerge sın pikir bildire alıw usaǵan qábiletlerdi qalıplestirip baradı. Dástanlar boyınsha klasterdi dúziw usılına toqtap óteyik:

Oqıwshılar “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanlarınan mısallar keltirip, klaster ótilgen temalarǵa pikirler bildiredi. Solay etip oqıwshılar berilgen temalar boyınsha óz túsini hám pikirleriñ jaza beredi. Olar tolıq óz pikirlerin bayanlap oqıtıwshıǵa tapsıradı. Muǵallım tárepinen olardıñ bilimi bahalanıp, kemshilikleri eskertilip ótiledi.

“Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha múyeshler metodi oqıwshılardıñ pikirlewin rawajlandırıw maqsetinde qollanıladı. Bul metod shayırlar shıǵarmasın úyrenip bolǵannan keyin, sabaqtı bekkemlew maqsetinde paydalanıladı. Onıñ ótiliw metodikası tómendegi jaǵdaylarda alıp barıladı:

- Oqıwshılar “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha oylanıp belgili bir ádebiy juwmaqlarǵa keledi. Olar usı máseleler tiykarında óz pikirlerin bildiredi. Bul boyınsha úsh minut ishinde óz pikirini jazba shıǵarma túrinde jazıp beredi. Bunnan soñ oqıwshılardan qarama-qarsı pikirge iye bolǵanlar hár qıylı múyeshlerge baradı. Pikiri joqlar ortada turadı.

- Oqıwshılar toparǵa bólingennen keyin 5 minut ishinde óz ara pikir alısıp, olardı talqılap eñ jaqsı maǵlıwmattı tańlap aladı. Bunnan tısqari topar pikirini bildiriwge bir yamasa eki aǵzanı sóyletiw kerek.

Topar aǵzaları “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha óz pikirlerini mısallar menen dálillep shıǵıp sóleydi. Joqarı klass oqıwshıları

toparlarda usilayinsha óz pikirlerin bildirip baradı. Sońınan hárbir aǵzanıń tayarlaǵan maǵlıwmatı jazba jumıs túrinde sorladı. Toparlardı bahalawda olardıń bildirgen qarama - qarsı pikirleri, jazba jumıstı jazıw sheberlikleri esapqa alınadı. Eger pikirlewge waqıt jetpey qalsa, topar aǵzaları óz pikirlerin konvertke salıp, sabaqtıń áhmiyetli basqıshı hám dástanlar boyınsha túsinik jazıwı tiyis.

Ulıwmalastırıp aytqanda, “Alpamis”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların oqıtıw arqalı oqıwshılardıń sanasında watanǵa bolǵan súyiwshilik, ádep-ikramlılıq, jaqsılıq, insap, kishipeyillik, batırlıq sezimlerin qalıplestirip baradı jánede olardıń pikirlew qábileti hám dóretiwshilik kompetenciyası rawajlanadı.

Пайдаланылған әдебиетлар

1. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасын таллаў усыллары. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2017. – 4 б.т. – 64 бет.
2. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын сабақтан тыс жұмыслар арқалы үйрениўдиң илимий методикалық мәселелери. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2018. – 5 б.т. – 80 б.
3. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын оқıtıw методикасы. Сабалıq. – Ташкент: Sano-standart, 2018. – 21 б.т. – 336 б.
4. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын оқытыў методикасы. Монография. – Нөкис: Қарақалпақстан, 2019. – 7 б.т. – 112 б.
5. Юсупов К.А. Академик лицейларда қарақалпақ адабиётини ўқитиш методикаси (педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати). – Нөкис: Miraziz Nukus, 2021. – 66 бет.
6. Юсупов К.А. Кóркem shıǵarmalardıń mazmunıń úyreniw методикасы. Оқıw қолланба. – Ташкент: Yosh avlod matbaa, 2021. – 23,75 б.т. – 380 б.
7. Юсупов К.А. Қánigelik hám pedagogikalıq ámeliyat. Оқıw қолланба.– Нókis: Ilimpaz, 2021.. – 60 б.
8. Yuspov KA Arnawlı pánlerdi oqıtıw методикасы. sabalıq. – Ташкент: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 19 б.т. – 304 б.
9. Қарақалпақ әдебиятын оқıtıw texnologiyaları. Оқıw қолланба. – Ташкент: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 9.3 б.т. – 144 б.

10. Konis A. Yusupov. Studying Forms of Teaching Karakalpak Poetry at Academic Lyceums. Eastern European Scientific Journal. Germany. Ausgabe, 3-2018. 72-75.
11. Konis A. Yusupov. Studying Karakalpak Poetry in Academic Lyceums by Various Methods in Class. Eastern European Scientific Journal. (ISSN 2199-7977). Germany. 1-2019. 83-85.
12. Yusupov K.A. Scientific and theoretical foundations of teaching Karakalpak literature at academic lyceums // Journal of Critical Reviews. (ISSN 2394-5125). – Vol 7, Issue 7, 2020. – №1. – P.P. 349-354 (<https://www.scopus.com/sourceid/21100920227>).
13. Yusupov K.A. Akademik litseylarda qoraqalpoq adabiyoti // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2020. – №6. – Б. 40-41 (13.00.00. №8).
14. Yusupov K.A. Methods of teaching literary material at academic lyceums according to the program // Academicia. An International Multidisciplinary Research Journal (India). (ISSN: 2249-7137). – Vol. 10 Issue 5, 2020. – P.P. 1628-1634 (Impact Factor: SJIF 2020= 7,13).
15. Yusupov K.A. Curricula for teaching karakalpak literature. // Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal <https://saarj.com>. Academicia ISSN: 2249-7137 Vol. 11, Issue 5, May 2021, Стр. 1069-1074. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492, 10.5958/2249-7137.2021.01525.1
16. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying karakalpak literature. //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR) <https://www.tarj.in>. ISSN: 2278-4853 Vol 10, Issue 5, May, 2021. Стр. 585-590. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.699. 10.5958/2278-4853.2021.00451.1
17. Юсупов К.А. Изучение творчества Чингиза Айтматова в академических лицеях // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2021. – №7. – стр. 52-53 (13.00.00. №8).
18. Yusupov K.A., Seytjanov J.E. Problems of artistic psychologism in Karakalpak prose. Philosophical Readings XIII.4 (2021), pp.2054-2060.2054 10.5281/zenodo.5584439. Info@philosophicalreadings.org
19. Юсупов К.А. Научно-методических основы преподавания каракалпакской литературы. Internaional Scienfiic Jounal Theoretical & Applied Science p-ISSN: 2308-4944 (print) e- ISSN:2409-0085 (online) Year: 2021 Issue: 11. Pp. 362-371. <http://T.Science.org>.
20. Юсупов К.А. Педагог шайыр лирикасы ҳам талим-тарбия маселелери // Ilm ha'm ja'miyet. Нукус давлат педагогика институти журналы. – Нукус, 2021. – №4. – Б. 100-102.
21. Юсупов К.А. Өсербай Әлеуовтың лирикасын үйрениў. «Әмиўдәрья» журналы, 2021, – №4, – Б. 63-68.

22. Юсупов К.А. Развитие устной культуры учащихся на уроках литературы // *Til va adabiyot ta'limi*. – Тошкент, 2022. – №1. – Б. 70-71
23. Yusupov K.A. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari// *Til va adabiyot ta'limi*. – Тошкент, 2022. – №2. – Б. 17-18 (13.00.00. №8).
24. Yusupov K.A. Teaching students the methods of artistic depiction in Karakalpak prose. // *Journal of Hunan University (Natural Sciences)*. Vol. 49. No. 04. April 2022. Page - 590-603.
25. Yusupov K.A. Methods of selection of Karakalpak Novels. // *Journal of Positive School Psychology*. (Scopus) Volume. 6, No. 4 (2022). Page - 26-30. ISSN: 7152-7159.
26. Yusupov K.A. Learning Discussing the Epic Novels. // *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*. Volume 7 I March 2022. Page - 26-30. ISSN: 2795-739X.
27. Юсупов К.А. Обучение основам письменной речи учащихся. // «PEDAGOGS» international research journal. Volume-7, Issue-1, April-2022. – Стр. 176-181.
28. Yusupov K.A. Theoretical foundations of teaching Karakalpak literature. // *GALAXY international interdisciplinary research journal (GIIRJ)*. ISSN (E): 2347-6915. Vol. 10, Issue 5. May, (2022). PP. 210-216.
29. Yusupov K.A. Qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari // *Journal of new century innovations*. (WSRjournal.com), Volume - 5, Issue - 6. May, (2022). PP. – 113-122.
30. Юсупов К.А. Изучение произведений писателя на уроках литературы // *Международный научно-образовательный журнал «Образование и наука в XXI веке»*. Выпуск №26 (том 4), май, 2022. – Стр. 196-201.
31. Yusupov K.A. Methodology for analyzing lyrical works in literature lessons. // *Miasto Przyszłości. (Impact Factor: 9.2)*. Vol. 26 (2022). Page - 200-208. ISSN: 2544-980X.
32. Юсупов К.А. Изучение творчества С.Мажитова в школе. //V *Международный журнал научных исследований «Научный импульс»*. Выпуск №1, 30 август, 2022. – Стр. 44-50.
33. Yusupov K.A. Methods of Teaching the Works of O.Satbaev in Schools. // *Journal of intellectual property and human rights*. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 44-53. ISSN: 2720-6882. <https://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>
34. Yusupov K.A., Jiemuratova A.S. Development of Oral and Written Speech of Students in Schools. // *Journal of intellectual property and human rights*. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 56-66. ISSN: 2720-6882. <http://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>
35. Yusupov K.A. of Teaching Karakalpak literature // *Central asian journal of literature, philosophy and culture*. Vol. 03 Issue: 10 - 2022. Page – 75-85. eISSN: 2660-6828.

36. Юсупов К.А. Образ Айдос бия в каракалпакской литературе. // I International science conference on multidisciplinary research, Abstracts of International Scientific and Practical Conference. Berlin, Germany January 19-21, 2021, стр. 766-769
37. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской лирике. / III International science conference on e-learning and education, Abstracts of III International Scientific and Practical Conference. Lisbon, Portugal February 2-5, 2021, стр. 349-353.
38. Юсупов К.А. Изучение творчество Казакбай Юлдашева /V Международная научно-практическая конференция по новым тенденциям в науке и образовании «Theoretical and scientific bases of scieetific thought», 16-19 февраля, 2021 г., Рим, Италия, стр. 503-508.
39. Юсупов К.А. Оразбаев З.Ж.Академиялык лицейлерде А.Атажановтың прозасын үйрениў. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 443-448.
40. Юсупов К.А. Академиялык лицейлерде Аббаз Дабылов лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 431-432.
41. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Лирикалык шығармаларды оқытыў методикасы. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 469-474.
42. Юсупов К.А. Изучение литературных жанров. / VIII Международная научно-практическая конференция «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», 02-05 марта, 2021 г., Токио, Япония, стр. 198-203.
43. Юсупов К.А. Изучение творчества Аденбая Тажимуратова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 226-232.
44. Юсупов К.А. Изучение произведения писателя в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 233-238.
45. Юсупов К.А., Алламбергенова Минайым. Изучение творчества Кали Жуманиязова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 239-243.

46. Юсупов К.А. Изучение творчества Конысбай Камалова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 250-256.
47. Юсупов К.А. Изучение произведения Мамбеталы Кайыпова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 257-264.
48. Юсупов К.А. Изучать разборы эпических произведений в академических лицеях. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон.
49. Юсупов К.А., Академиялық лицейлерде көркем шығармаларды оқыту технологиялары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр.237-242
50. Юсупов К.А., Арзуева А.У. Драмалық шығармаларды оқыту ұсыллары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achievements and innovations of fundamental and applied sciences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр. 243-248.
51. Юсупов К.А., Арзуева А.У. Изучение лирика Кунхожа в академических лицеях. /XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: стр. 160-165.
52. Юсупов К.А. Жазыушылардың дәретиушилик психологиясы. / XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: – стр. 180-185.
53. Юсупов К.А. Использование современных педагогических технологий в преподавании каракалпакской литературы / Материалы **Международной** научно-практической конференции. «Татарская литература и культура в контексте взаимодействия национальных литератур и искусств». Казанский федеральный университет, 26-27-марта, 2021 г. Стр.356-362.
54. Юсупов К.А. Изучение творчества Сапа Матчанова. /XV Международная научно-практическая конференция «The world science of modernity. Problems and prospects of development», 25-26 марта, 2021 г., Париж, Франция: стр. 170-175.

55. Юсупов К.А. Инновационные технологии в обучении каракалпакской литературе /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская поэзия и культура второй половины XX начала XXI века». Казань, 26- апреля, 2021 г. Стр.341-346.
56. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллаў усыллары / «Түркий халықлары фольлоры хэм әдебияты тарийхы изертлениўиниң әхмийетли мәселелери» атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. – Нөкис: НМПИ баспасы, 2021 (27-28-май), – 245-248-бб.
57. Юсупов К.А. Карақалпақ прозасында миллий психологияның сәўлелениўи. /«Түркий филологияның әхмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық илимий-теориялық конференция материаллар топламы. Нөкис, «Қарақалпақстан», 2021, 113-118-бб.
58. Юсупов К.А., Кабулова М.Т. Развитие литературной речи и письменного языка учащихся на уроках литературы. “Models and methods for increasing the efficiency of innovative research” a collection scientific works of the international scientific conference (11 Desember, 2021) – Berlin: Copenhagen, 2021. ISSUE– p. 161-165.
59. Юсупов К.А. Анализ методика художественного произведения /Сборник материалов Международную научно-практическую конференцию посвященной 60 – летию кафедры «Педагогика» на тему: «Современное общество и педагогическое образование». Казакстан, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия университети. 22-апреля, 2022 г Стр.268-271.
60. Юсупов К.А. Ádebiyat sabaqlarında oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyasın rawajlandırıw. /The and analytical aspects of recent research: International scientific-online conference, Part 1, Issue 5: May 31st 2022. Turkiya, Istanbul: pp. 104-109.
61. Юсупов К.А. Эпик асарларини ўрганиш усуллари. / в конференция и публикацию статьи в сборнике «Международная конференция академических наук », 25- сентябрь, 2022. Россия. Стр. 115-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7111598>.
62. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений на уроках литературы. /Spain International scientific-online conference: “Solution of social problems in management and economy” Part 1, Issue 2: September 20, 2022. www.conf.com. Spain, Испания: pp. 21-26.
63. Yusupov K.A. Allambergenova M. Akademiyalıq liceylerde poeziyalıq shıǵarmalardı oqıtıw usılları. /Proceedinngs of international Conference on Educational Discoveries and Humanities. Vol. 1 No.1 (2022): ICEDH. Texas, USA.pp. 46-58.
64. Юсупов К.А. Халмурат Сапаров дәретиўшилиқ жолы. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 1996. 3-4-саны, 54-60.

65. Юсупов К.А. Бердақ шығармаларын үйрениў усыллары. «Қарақалпақстан муғаллими» журналы, Нөкис, 1996. 1-2-саны, 12-15.
66. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 2-саны, 94-96
67. Юсупов К.А. (авторлар менен бирге) Оқыўшыларымыз пикир айтады. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 3-саны.
68. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны хәм тарийх. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 6-саны, 112-115.
69. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир хәм Бердақ шайыр мийрасына көз қарас. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2001. 2-саны, 126-128.
70. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образы. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 5-саны, 130-131.
71. Юсупов К.А. Хәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образының өзгешеликлери. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 6-саны, 138-139.
72. Юсупов К.А. «Шырашылар» романының көркем психологизми. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2006. 6-саны, 112-115.
73. Юсупов К.А. ХХ әсирдеги қарақалпақ прозасында көркем психологизм мәселелери. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2007, 4-саны, 11-15 бб.
74. Юсупов К.А. Ишки монолог хәм шеберлик. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 1-саны, 113-116 бб..
75. Юсупов К.А. Лирикалық прозада көркем психологизм. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 2-саны, 124-127.
76. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дәретиўшилиқ шеберлигин үйрениў методикасы. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-санлар, 126-129.
77. Юсупов К.А. И.Юсуповтың «Ўатан топырағы» шығармасының мазмунын үйрениў. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-саны, 46-49.
78. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын интерактив методлар менен оқытыў усыллары. ҚМУ хабаршысы, 2011, 1-2-саны, 58-60.
79. Юсупов К.А. Қарақалпақ лирикасын изертлеўши алымның дәретиўшилигин үйрениў. «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2012, 1-саны, 3-8.
80. Юсупов К.А. «Академиялық лицейлерде И.Юсупов дәретиўшилигин лекция түрлери менен үйрениў усыллары». ҚМУ хабаршысы, 2012, 3-4-санлар, 30-32.

81. Юсупов К.А. Жазыўшылар дәретиўшилигин үйрениў усыллары. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2012. 4-саны, 115-118.
82. Юсупов К.А. Қонысбай Камалов-қарақалпақ прозасын изертлеўши алым. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 1-саны, 82-91.
83. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әмиўдәрья» журналы, 2014, 6-саны, 123-128.
84. Юсупов К.А. Әдебияттаныўда салмақлы орны бар алым. ҚМУ хабаршысы, №1, 2015, 132-136.
85. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасында пейзаж хәм қахарман образын үйрениў мәселелери. ҚМУ хабаршысы, №2, 2015, 92-96.
86. Юсупов Қ. Бердақ шығармаларын үйрениўде конференция сабақ түринен пайдаланыў. Түркий халықлар әдебиятының гейпара мәселелери, Нөкис-2004.Б. 30-32.
87. Юсупов Қ. Конфликт қахарманлар минез-қулқын ашыўдың негизи. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илмий тўплами), 1-қисм. Т. : Юрист – маркази, 2008. 44-47.
88. Юсупов Қ. И.Юсупов поэзиясын оқытыў усыллары. «НМПИ илим билимлендириў хәм тәрбия мәселелерин раўажландырыўдағы орны», (Республикалық илимий-теориялық конференция материаллары), Нөкис, «Қарақалпақстан», 2010, 185-187.
89. Юсупов К.А. Әдебияттаныў илиминиң жан күйери еди... Илим хәм әдебияттың машақатлы жолларында. (илимий-әдебий хәм еске түсириўлер), Нөкис, 2012, 70-73.
90. Юсупов К.А.. Кәсип өнер коллежлеринде Т.Қайыпбергеновтиң «Көздиң қарашығы» романын үйрениў усыллары. Илимий топлам (Магистрантлар ушын), Нөкис-2012.Б. 93-94.
91. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. « Әдебиятшы - алым хәм устаз » ҚМУ, Нөкис, 2014, 125-133.
92. Юсупов К.А. Әжинияз шайырдың лирикасын оқытыўда интерактив методлардың қолланылыўы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
93. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Тәнхә өзиңе мәлим сыр» повестинде қахарман образын жасаў усылы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жұлдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нөкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
94. Юсупов К.А. Ғәрезсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигиниң үйренилиўи. «Бердақ-классикалық әдебиятымыздың бийик шыңы» атамасындағы республикалық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. ҚМУ, Нөкис, 2017.

95. Юсупов К.А. Ғарезсизлик дэўирде Бердақ дэретийшилигин үйрениў. «Классикалык әдебияты жәмийеттеги манаўий жаңаланыў мәселелери» атамасындағы халық аралық илимий-конференция материаллары топламы., Нөкис, «Илим», 2017, 49-51.
96. Юсупов К.А. Содержание и способы изучения внеклассных работ по каракалпакской литературе в академических лицеях. (Международная научно-практическая конференция «Фундаментальные научных исследования».) Астана, 2018.стр.116-122.
97. Юсупов К.А. Фантастикалык романды таллаў усыллары. / International scientific – online conference: Intellectual education techological solutions and innovative digital tools. Netherlands conference. January, 2023. - pp. 10-19.
98. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской прозы / “England” modern rpsychology and pedagogy: problems and solution. Vol. 11 No.1 (2023): London conference: January, 2023. - pp. 5-14.